

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

NIZOMIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

MA'NAVIY TARBIYANING TARIXIY-NAZARIY ASOSLARI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100 000 – ta'lif
Ta'lif sohasi: 110 000 – ta'lif
Ta'lif yo'nalishi: 60112100 - Milliy g'oya, ma'naviyat asoslarini va huquq ta'limi

Toshkent 2023

Fan/modul kodi MTTNA106	O'quv yili 2023- 2024	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lif tili O'zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 5		
	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lif (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Ma'naviy tarbiyaning tarixiy-nazariy asoslari	74	106	180
2.	I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad – Milliy-ma'naviy tarbiyaning tarixiy-nazariy asoslari, uning xalqimiz ijtimoiy-siyosiy taraqqiyotidagi ahamiyatini yoritish. Ma'naviy tarbiyaning mazmun mohiyati, uning tarixiy-nazariy asoslari, milliy-ma'naviy tarbiya takomilining siyosiy, iqtisodiy, madaniy, huquqiy omillari haqida bilim berish orqali talaba yoshlarda ma'naviy fazilatlarni tarbiyalab borish. Fanning asosiy vazifalar -ma'naviy tarbiyaning tarixiy nazariy asoslari mazmun-mohiyati, uslublari, vazifalarini tahlil etish; -ma'naviy tarbiyaning tarixiy nazariy asoslarining mohiyati, tarkibi, umumiy qonuniyatlarini olib berish; -milliy ma'naviy tarbiya takomilining asosiy mohiyatini olib berish; -milliy qadriyatlarimizning mohiyati asosida ma'naviy tarbiyaning tarixiy nazariy asoslari mohiyatini olib berish; -milliy-tarbiyaning nazariy asoslari mohiyatida talaba-yoshlarda ma'naviy tahdidlarga qarshi mafkuraviy immunitetni, mafkuraviy profilaktika ishlarni mustahkamlash borasidagi vazifalarini olib borish; -milliy-ma'naviy tarbiya takomilining iqtisodiy, madaniy, huquqiy omillari haqida bilim berish orqali talaba yoshlarda ma'naviy fazilatlarni tarbiyalab borish.			
	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: <p>I – MODUL. Ma'naviy tarbiyaning tarixiy nazariy asoslari fanining mohiyati va jamiyat hayotida namoyon bo'lish sohalari</p> <p>I-mavzu: "Ma'naviy tarbiyaning tarixiy-nazariy asoslari" kursining maqsad va vazifalari</p> <p>Ma'naviy tarbiya tushunchasi va mohiyati. Shaxs va jamiyat takomilida ma'naviy tarbiyaga ehtiyoj. "Ma'naviy tarbiyaning tarixiy-nazariy asoslari"</p>			

kursining predmeti, maqsad va vazifalari. O'quv kursining ijtimoiy fanlar tizimidagi o'rni.

2-mavzu: Ma'naviy tarbiya to'g'risidagi ilk tasavvurlar, qarashlar va ta'lilotlar

Ibtidoiy jamiyatda dastlabki ilk tarbiyaviy qarashlarning yuzaga kelishi. Qadimgi Sharq manbalarida ma'naviy tarbiya masalasi. Zardushtiylik va uning muqaddas kitobi "Avesto"da tarbiyaga oid qarashlarning ifodalaniishi. Xalq og'zaki ijodi namunalari, ularda ma'naviy tarbiyaga doir g'oyalarning aks etishi: dostonlar, laparlar, ertaklar, matallar, qo'shiqlar.

Markaziy Osiyoda dostonchilik an'anasing shakllanishi va uning bugungi kundagi ahamiyati, ularda ma'naviy tarbiyaga o'ziga xos yondashuvlar. Bugungi kunda iste'molda bo'lgan tarbiyaga oid tushunchalarning qadimgi manbalaridagi talqini. Ma'naviy tarbiya to'g'risidagi ilk ta'lilotlar, g'oyalalar va qarashlarning bugungi tarbiya jarayonlaridagi o'rni.

3-mavzu: Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda ma'naviy tarbiya masalalari

Islomga qadar Markaziy Osiyoda ijtimoiy-ma'naviy muhit. Markaziy Osiyoga islomning kirib kelishi va ijtimoiy-ma'naviy tarbiyadagi o'zgarishlar. Ma'naviy tarbiya takomilida islom dini manbalarining o'mi: Buxoriy, Termiziy, Dorimiy.

Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Mahmud az Zamashariylarning tarbiyaga oid qarashlari. Axloqiy didaktik asarlari va ma'naviy tarbiya haqidagi ta'lilotlar rivoji: "Qutadg'u bilig", "Qobusnama", "Devonu lug'atit turk", "Hibatul haqoyiq", "Qissasi Rabg'uziy". Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda shakllangan ma'naviy tarbiyaga oid qarashlarning bugungi yosh avlod tarbiyasiga ta'siri.

4-mavzu: Markaziy Osiyoda tasavvuf, uning tarbiyaviy jihatlari

Tasavvufning yuzaga kelish sabablari va asosiy g'oyalari. Markaziy Osiyoda tasavvuf. Tasavvuf tariqati namoyandalari, ularning axloqiy-tarbiyaviy qarashlari.

Ahmad Yassaviy ta'lilotida tarbiyaviy qarashlar. Kubroviya tariqatining tarbiyaviy mohiyati. "Dil ba yoru, dast ba kor" g'oyasining ma'naviy tarbiya rivojida tutgan o'mi.

5-mavzu: Amir Temur va temuriylar davrida madaniyat, ta'lim-tarbiya masalalari

Temur va temuriylar davrida shaxs tarbiyasi. Sohibqironning tarbiyaga oid shaxsiy yondashuvi. "Temur tuzuklari", uning tarbiyaviy mohiyati.

Temuriyzodalar hukmronligi davrida tarbiyaga munosabat. Mirzo Ulug'bekning tarbiyaga oid qarashlari. Temuriy malikalar, ularning shu davr ijtimoiy tarbiyasida tutgan o'mi (Saroymulkxonim, Gavarshodbegim va hk.).

Amir Temur va temuriylar davri madaniyati, ta'lif-tarbiya sohasidagi yutuqlarning yosh avlod tarbiyasidagi ahamiyati.

6-mavzu: Alisher Navoiy shaxsiyati va uning ilmiy-badiiy merosida tarbiya masalasining ustuvorligi

Alisher Navoiy - komillik timsoli. Alisher Navoiy ijodi va faoliyatida tarbiyaga e'tibor. "Shoirlarning sultonı" madh etgan insoniy fazilatlar.

Xamsanavislik va tarbiya. "Mahbub ul qulub" – tarbiya mezoni. Alisher Navoiy ilmiy-badiiy merosining bugungi yosh avlod tarbiyasiga ta'siri.

7-mavzu: Zahiriddin Muhammad Bobur va boburiylar merosida tarbiyaga oid qarashlar

Zahiriddin Muhammad Bobur, uning ma'naviy-ma'rifiy siyosati. Bobur ijodida gumanistik g'oyalarning yoritilishi. "Boburnoma", uning tarbiyaviy ahamiyati.

Boburiy shaxzodalarning millatlararo totuvlik, tolerantlikni ta'minlashda tutgan o'rni. Boburiy malikalarning sulola farzandlari tarbiyasidagi o'rni. Mustaqillik davrida Zahiriddin Muhammad Bobur va boburiylar merosining o'rganilishi.

8-mavzu: Xonliklar davridagi ijtimoiy-siyosiy muhitning tarbiyaga ta'siri

Xonliklar davridagi ijtimoiy-siyosiy muhit va umuminsoniy g'oyalarning shakllanishi. Xiva xonligida madaniy-ma'naviy uyg'onish: Maxtumquli, Munis, Ogahiy, Feruz, Komil Xorazmiy.

Buxoro amirligida ma'rifatparvarlik g'oyalaring shakllanishi: Ahmad Donish, Shamsiddin Shohin, Mirzo Sodiq Munshiy. Qo'qon xonligi ijtimoiy-ma'naviy muhit: Dilshod Otin, Nodira, Uvaysiy, Anbar Otin.

9-mavzu. Turkistonda jadidchilik va ma'rifatparvarlik g'oyalari

Turkistonda ma'rifatparvarlik harakatining shakllanishi, rivojlanishi va asosiy g'oyalari. Jadidchilik. Mahmudxo'ja Behbudiylar va uning "Padarkush" dramasi. Abdulla Avloniyning "Turkiy guliston yoxud axloq" asarida ta'lif-tarbiya masalasining yoritilishi.

"O'tgan kunlar" romanı, uning tarbiyaviy ahamiyati. "Kecha va kunduz" – o'tmishdan saboq beruvchi asar. Yosh avlod tarbiyasida jadidchilik harakati namoyandaları g'oyalaring o'rni.

10-mavzu. Mustabid tuzum davri o'zbek ziyorilari asarlarida milliy-ma'naviy tarbiya masalalari

Mustabid tuzum davrida ma'naviy-ma'rifiy siyosat va uning milliy ma'naviy tarbiyaga zidligi. Mustabid tuzum davri o'zbek ziyorilari asarlarida milliy-ma'naviy tarbiya an'analarini asrash uchun kurash g'oyasi.

Abdulla Qahhor, G'afur G'ulom, Said Ahmad asarlarida milliy-ma'naviy tarbiyaga botiniy yondashuv. Hamid Olimjon, Zulfiya, Oybek, Pirimqul Qodirov, Odil Yoqubov asarlarining yosh avlod ma'naviy qiyofasini

shakllanishidagi o'rni.

11-mavzu. O'zbekiston mustaqilligi va ta'lif-tarbiyaga yangicha yondashuv

Mustaqillik va ozod shaxs, erkin fuqaro tarbiyasingin asosiy jihatlari. O'zbekistonda milliy g'oya va milliy ma'naviy tiklanish konsepsiolarining qabul qilinishi. Davlat ramzları, ularning yoshlarda milliy g'urumi shakllantirishdagı o'rni.

Mustaqillik in'omlari: milliy bayramlar, urf-odatlar, an'ana va qadriyatlarning tiklanishi. Mustaqillik davri ijodkorlari asarlarida ma'naviy-ma'rifiy tarbiya targ'iboti (Abdulla Oripov, Erkin Vohidov, O'tkir Hoshimov, Muhammad Yusuf). Bugungi yosh avlod ma'naviy qiyofasini shakllantirishda ajdodlar o'gitining ahamiyati.

12-mavzu: Yangilanayotgan O'zbekistonda ma'naviy tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari

O'zbekiston: yangilanish va modernizatsiya yo'lida. O'zbekistonda tub islohotlarning amalga oshirilishi, davlat boshqaruvini tubdan yangilash va iqtisodiyotni modernizatsiya qilishga qaratilgan o'zgarishlar. Mamlakatimizda xorijda ta'lif olgan malakali mutaxassis va davlat xizmatchilarining ijtimoiy mavqeini yaxshilash bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar.

Yoshlarda yangilanayotgan O'zbekiston taqdirliga daxldorlik hissini tarbiyalash masalalari. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida yoshlar fenomeni. Islohotlarni ro'yobga chiqarish yo'lida yoshlarda yuksak mas'uliyat, qat'iy hayotiy pozitsianing shakllanishi. Bunyodkorona tashabbuslarning xalqaro e'tirofi. BMT Bosh Assambleyasasi rezolyusiyasi va Markaziy Osiyoda mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish istiqbollari.

13-mavzu. Uchinchi Renessans – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining tamal toshi

O'zbekistonda Uchinchi Renessans boshlanishi uchun muhim shart-sharoitning yuzaga kelganligi. Renessans - jamiyatning ijtimoiy tarbiyada yuksak bosqichlarga chiqishi. Uchinchi Renessansi buniyod etishda murabbiy va tarbiyachilarning o'rni. Shaxs omiliga bo'lgan e'tiboring ortishi. Mehnatning yuksak darajada qadrlanishi.

Jamiyat hayotida ma'naviy-ma'rifiy sohaning ustuvorligi, inson qadrining ulug'lanishi.

Yangi O'zbekistonda o'qituvchi va murabbiylarga e'tibor. Bugungi kunda o'qituvchi va tarbiyachilar oldida qo'yilgan mas'uliyat.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsija etiladi:

1. "Ma'naviy tarbiyaning tarixiy-nazariy asoslari" kursining maqsad va vazifalari.

2. Ma'naviy tarbiya to'g'risidagi ilk tasavvurlar, qarashlar va ta'lilotlar.

	<p>3. Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda ma'naviy tarbiya masalalari</p> <p>4. Markaziy Osiyoda tasavvuf, uning tarbiyaviy jihatlari</p> <p>5. Amir Temur va temuriylar davrida madaniyat, ta'lif-tarbiya masalalari</p> <p>6. Alisher Navoiy shaxsiyati va uning ilmiy-badiiy merosida tarbiya masalasining ustuvorligi</p> <p>7. Zahiriddin Muhammad Bobur va boburiylar merosida tarbiyaga oid qarashlar</p> <p>8. Xonliklar davridagi ijtimoiy-siyosiy muhitning tarbiyaga ta'siri</p> <p>9. Turkistonda jadidchilik va ma'rifatparvarlik g'oyalari</p> <p>10. Mustabid tuzum davri o'zbek ziyorilari asarlarida milliy-ma'naviy tarbiya masalalari</p> <p>11. O'zbekiston mustaqilligi va ta'lif-tarbiyaga yangicha yondashuv</p> <p>12. Yangilanayotgan O'zbekistonda ma'naviy tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari</p> <p>13. Uchinchini Renessans – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining tamal toshi</p> <p>IV. Mustaqil ta'lif va mustaqil ishlar</p> <p>Auditoriyadan tashqari vaqtida bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publisistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish; - dokladlar tayyorlash; - kurs ishi yozish; - konsept yozish; - glossariy tuzish; - individual va guruhiy o'quv loyihasi; - keys-topshiriqlarini bajarish; - mavzuli portfoliolar tuzish; - axborot-tahliliy materiallar bilan ishslash; - manbaalar bilan ishslash; - infografiqa tuzish; - chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish; - multimediali taqdimotlar yaratish; - darslarning metodik ishlannalarini tayyorlash; - darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlannalarini tayyorlash; <p>ta'lif yo'naliishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.</p> <p>Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'lifning mavzulari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ma'naviy tarbiya to'g'risidagi ilk tasavvurlar, qarashlar va ta'lifotlar. 2. Qadimgi Sharq manbalarida ma'naviy tarbiya masalasi. 3. Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda ma'naviy tarbiya masalalari. 4. Markaziy Osiyoga islomning kirib kelishi va ijtimoiy-ma'naviy
--	---

	<p>tarbiyadagi o'zgarishlar.</p> <p>5. Markaziy Osiyoda tasavvuf, uning tarbiyaviy jihatlari.</p> <p>6. Amir Temur va temuriylar davrida madaniyat, ta'lif-tarbiya masalalari.</p> <p>7. "Temuriy malikalar, ularning shu davr ijtimoiy tarbiyasida tutgan o'rni (Saroymulkxonim, Gavharshodbegim va hk.).</p> <p>8. Alisher Navoiy shaxsiyati va uning ilmiy-badiiy merosida tarbiya masalasining ustuvorligi.</p> <p>9. Xamsanavislik va tarbiya.</p> <p>10. Zahiriddin Muhammad Bobur va boburiylar merosida tarbiyaga oid qarashlar.</p> <p>11. "Boburnoma", uning tarbiyaviy ahamiyati.</p> <p>12. Xonliklar davridagi ijtimoiy-siyosiy muhitning tarbiyaga ta'siri.</p> <p>13. Xiva xonligida madaniy-ma'naviy uyg'onish: Maxtumquli, Munis, Ogahiy, Feruz, Komil Xorazmiy.</p> <p>14. Abdulla Avloniyining "Turkiy guliston yoxud axloq" asarida ta'lif-tarbiya masalasining yoritilishi.</p> <p>15. Mustabid tuzum davri o'zbek ziyorilari asarlarida milliy-ma'naviy tarbiya an'analarini asrash uchun kurash g'oyasi.</p> <p>16. O'zbekiston mustaqilligi va ta'lif-tarbiyaga yangicha yondashuv.</p> <p>17. Davlat ramzları, ularning yoshlarda milliy g'urumi shakllantirishdagi o'rni.</p> <p>18. Mustaqillik davri ijodkorlari asarlarida ma'naviy-ma'rifiy tarbiya targ'iboti (Abdulla Oripov, Erkin Vohidov, O'tkir Hoshimov, Muhammad Yusuf).</p> <p>19. Uchinchini Renessansni bunyod etishda murabbiy va tarbiyachilarining o'rni.</p> <p>20. Uchinchini Renessans – Yangi O'zbekiston taraqqiyotining tamal toshi.</p> <p>V. Ta'lif natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <p>Fanni o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fanlarini o'qitishning asosiy maqsad va vazifalari, milliy g'oya va ma'naviyat asoslari turkumiga kiruvchi fanlarning barkamol shaxsni tarbiyalashdagi o'rni haqida tasavvur va bilimga; • milliy g'oya va ma'naviyatga oid manbalarni ilmiy o'rganish, o'qitish va targ'ib-tashviq qilishning pedagogik asoslari, O'zbekistonda ma'naviy-g'oyaviy ta'lif-tarbiya va targ'ibot-tashviqot institutsional tizimining rivojlanish xususiyatlariiga oid ma'lumotlarni saralash va qiyosiy tahlil qilish ko'nikmasiga; • ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga erkin munosabat bildirish, bunyodkor yoki vayronkor g'oyalarning xalqlar va davlatlar taraqqiyotiga ta'sirini
3.	<p>V. Ta'lif natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <p>Fanni o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fanlarini o'qitishning asosiy maqsad va vazifalari, milliy g'oya va ma'naviyat asoslari turkumiga kiruvchi fanlarning barkamol shaxsni tarbiyalashdagi o'rni haqida tasavvur va bilimga; • milliy g'oya va ma'naviyatga oid manbalarni ilmiy o'rganish, o'qitish va targ'ib-tashviq qilishning pedagogik asoslari, O'zbekistonda ma'naviy-g'oyaviy ta'lif-tarbiya va targ'ibot-tashviqot institutsional tizimining rivojlanish xususiyatlariiga oid ma'lumotlarni saralash va qiyosiy tahlil qilish ko'nikmasiga; • ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga erkin munosabat bildirish, bunyodkor yoki vayronkor g'oyalarning xalqlar va davlatlar taraqqiyotiga ta'sirini

	mustaqil ravishda tahlil etish hamda ma'naviy-mafkuraviy jarayonlarga doir nazariy bilimlarni amaliy hayotda qo'llay olish malakasiga ega bo'lishi kerak.
4.	<p>VI. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihamar; jamoab o'lib ishslash va hikoya qilish uchun loyihamar
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni, bilimlarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yurita olish va joriy, oraliq nazorati shakllarida berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha topshiriqlarni bajarish</p>
6.	<p>Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> Olimov Sh. Ma'naviy-axloqiy tarbiya asoslari. Monografiya – T.: Fan va texnologiya, 2015 yil. Erkaev A. Ma'naviyatshunoslik. Monografiya. 1-2-kitob. – T.: Ma'naviyat, 2018 yil. Sobirova M., Xoliquov I. Etnomadaniyat. O'quv qo'llanma. – T.: "INNOVATSIIYA - ZIYO", 2019 yil. Sobirova M., Zamonov Z., Niyozmatov A., Xo'jayev M. Milliy g'oya, ma'naviyatning pedagogik asoslari. – Toshkent: "Nodirabegim" nashriyoti. – 2022 yil. <p>Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. –T.: "O'zbekiston", 2018. O'zbekiston Respublikasining "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida" (Yangi tahrirda) gi Qonuni. –T.: "Adolat", 1998. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida" Qonuni. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2016 y., 37-son, 426-modda; 2017 y., 24-son, 487-modda; Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 24.07.2018 y., 03/18/486/1559-son). O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda). Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – T.: "O'zbekiston" NMIU, 2017. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – T.: "O'zbekiston" NMIU, 2018.

	<p>16. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.</p> <p>17. Ma'naviyat yulduzлari. – T.: Abdulla Qodiriy nomidagi xalq meroasi nashriyoti, 1999.</p> <p>18. Ma'naviyat asosiy tushunchalar izohli lug'ati. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2009.</p> <p>19. Tarbiya. Ensiklopediya. Tuzuvchi: M.N. Aminov. – T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2010.</p> <p>20. Alisher Navoiy asarlari lug'ati. – T.: Akademnashr, 2017.</p> <p>21. Temur tuzuklari. – T.: O'zbekiston NMIU, 2019.</p> <p>22. Zahiddin Muhammad Bobur. Boburnoma. – T.: Yangi asr avlod, 2019.</p> <p>23. Mirzayev T., Turdimov Sh. va bosq. O'zbek folklori. – T.: Tafakkur bostoni, 2020</p> <p>Axborot manbalari:</p> <ol style="list-style-type: none"> http://www.lex.uz http://www.senat.uz http://www.gov.uz http://www.mtdp.uz http://www.parliament.uz http://www.zyonet.uz
7.	Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil "23" 08 dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	<p>Fan/modul uchun ma'sullar:</p> <p>Sobirova M.A. – TDPU, "Ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari nomzodi.</p> <p>Xo'jayev M.O. – TDPU, "Ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" dotsenti v.b. pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Sh.Tursunova – Urganch davlat pedagogika instituti "Jitimoiy gumanitar fanlar" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)</p> <p>I.S.Raximova -Toshkent shahar, Chilonzor tumanidagi 200-sonli ixtisoslashgan davlat umumta'lim maktabi ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha direktor o'rinnbosari</p>

*Ma'naviyat asoslari
 Va huquq ta'lisi
 Kafedrasi modiri: J.S. Xumeniyosov*